

L'OPINIÓ

Any V-Número 305
Preu: 10 céntims

BARCELONA • Dijous, 26 de maig de 1932

AVUI EL CONSELL DE MINISTRES DEL GOVERN DE LA REPUBLICA S'OCUPARA DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

LLIÇONS DEL SISTEMA PROPORCIONAL

La "Revista de Derecho Público" que es publica a Madrid—la millor revista de dret públic d'Espanya—, redactada per catedràtics de les Universitats de Madrid, Sevilla, Oviedo, València i Saragossa, entre ells els senyors Clemente de Diego, Demófilo de Buen, Becerra, Sancho Seral, Castán Tobeñas, Traviesas, Candil, etc., publica en el seu número d'aquest mes la continuació d'un article sobre "La crisi constitucional a Alemanya", signat pel professor Llorens, de la Universitat de Friburg.

En aquest número del mes de maig, el professor Llorens explica com "la introducció del sistema proporcional HA AGREUJAT la situació, que ha creat aquella crisi constitucional".

Es interessant, en aquests moments en què els reaccionaris estan tractant de realitzar una maniobra de partit, defensant el sistema proporcional pur, recollir algunes de les consideracions que aquest il·lustre escriptor fa, amb l'autoritat que li dona haver viscut i viure encara la implantació del sistema proporcional al territori del Reich. Traduïm: "Innovació arriscada de la qual no s'ha reunit experiència satisfactòria conclouent en cap país, fou sancionada a la Constitució, deixant a l'atzar d'una evolució desconeguda la càrrega de la prova de la seva viabilitat. Han estat més prudents els legisladors espanyols, negant-se a determinar en l'article 52 de la Constitució el sistema electoral. Si s'hagués establert a Alemanya, en una llei posterior, la reforma hauria estat factible; els requisits exigits per a les modificacions de la Constitució la dificulten ara, amb minva del prestigi de l'Estat i dels partits. La legislació ha accentuat ELS DESAVANTATGES DEL SISTEMA PROPORCIONAL, CONSGRANT L'OMNIPOTENCIA I L'ANONIMAT IRRESPONSABLE DELS PARTITS."

La idea del sistema proporcional deriva de premisses no sempre exactes. La participació de les minories en el Parlament corre perill d'ésser ineficax, si la majoria no està disposada a transigir, prenent en consideració les aspiracions de les minories per atendre les necessitats generals. Aquesta síntesi de les aspiracions i dels interessos pot verificar-se perfectament sense que totes les minories hagin elegit diputats que les defensin, si la majoria és conscient del seu deure i de la seva responsabilitat.

Si no n'és, ni amb sistema proporcional ni sense ell, els programes de les minories obtenen valentment. L'únic que s'aconsegueix aleshores amb la participació de les minories en el Parlament és esfumar la responsabilitat i PERTORBAR LA TASCA LEGISLATIVA, PORTANT AL PARLAMENT DISSENSIONS, CONTRASTOS, EGOTISMES I POLEMQUES QUE DESHONREN LA INSTITUCIO i la retrotrauen a la que havia d'ésser etapa pre-parlamentària de discussió i propaganda.

El sistema proporcional es basa en el supòsit que incumbeix a l'Estat la defensa dels interessos de totes les minories quant a tals minories. ¿Per què no de tots els individus? Es produeix una concepció que podria ésser perillosa per a la societat. Una o dues minories fortes, capaces d'ocupar demà el Poder, poden desenrotllar una oposició fecunda i fer-se respectar. L'OPINIÓ DE MULTIPLES MINORIES PETITES, QUE PER LA SEVA MATEIXA EXISTENCIA ES FAN SOSPILOSES DE PRETERIR L'INTERES GENERAL A PROFIT DEL SEU PARTICULARISME INTRANSIGENT, QUE MAI DE PER SI NO PODRAN ASSUMIR LA RESPONSABILITAT DEL PODER, S'ESGOTA EN LA PROXIMITAT DE PROPOSICIONS IMPRACTICABLES PEL MER GOIG DE DESTORBAR EL TREBALL ORDENAT DEL PARLAMENT I PER AFALAGAR ELS DESIGS I LES PETITES RANCUNIES DELS SEUS ELECTORS. No serà necessari recordar que els debats parlamentaris mai no tenen per objecte convèncer els diputats dels altres par-

tits rivals de l'excel·lència dels propis principis. Van passant, des de la invenció de la impremta, els temps en què les gales de l'oratoría podien exercir coacció en l'esperit i la voluntat de les persones cultes i semicultes. No són legisladors els que parlen, sinó els que voten. Els partits decideixen la seva actitud en deliberacions internes, i solament en rares ocasions arrisca un dels seus membres velleitats d'independència equivalents a la renúncia de la seva candidatura en les eleccions vinents, sinó a la immediata del seu càrrec. Poques vegades es deixa en llibertat—més aparent que real—els diputats del partit en una votació, amb el pretext que la cohesió del partit exigeix submissió incondicional a les decisions de la majoria. Així es va reduint en cercles concèntrics el nombre de les persones que exerceixen veritablement les funcions del Poder en un Estat, abusant del requisit d'homogeneïtat política, que és, altrament, característica i justificació dels partits.

Les minories (i les majories) no presumen de convèncer ningú. Els diputats, tant a Alemanya com a les Corts Constituents espanyoles, declaren francament, en els seus discursos, que parlen en nom del seu partit, i voten en conseqüència.

En canvi, el sistema proporcional, donant a les minories la il·lusió de participar en les decisions parlamentàries i en la gestió executiva amb fiscalització més eficaç i la influència política corresponent, POT FOMENTAR la disgregació dels partits existents i LA FORMACIO DE GRUPTS PERNICIOSOS, INSPIRATS EN PARTICULARISME COMARCAL, ECONOMIC, RELIGIOS O PROFESSIONAL, CAPITANEJATS PER INDIVIDUS DE MOLTES AMBICIONS I DE POCOS ESCRUPOLS. En lloc d'afavorir la formació de pocs i poderosos partits capaços d'assumir el Poder, els deures i la responsabilitat del Govern, ES FOMENTA ALESHORES LA INDISCIPLINA SOCIAL, ES DESTRUEIX LA SOLIDARITAT ESTATAL.

Els excessos del doctrinarisme han arribat a Austria a consignar en la Constitució de totes les regions, exceptuant Vorarlberg, que els Governadors regionals han d'ésser elegits per la Dieta amb el sistema proporcional. Per fortuna, el cap del Govern regional no es designa amb aquest procediment. Una llei de 1920 va disposar que el Govern d'Austria havia d'ésser elegit per l'Assemblea Nacional pel sistema de representació proporcional. D'execució impossible, fou derogada poc després. La mateixa tendència han manifestat en el Cantó de Zuric els partits socialista i catòlic amb la iniciativa d'un referèndum estenent a l'Executiu del Cantó i dels seus Municipis el sistema proporcional. La iniciativa ha estat rebutjada amb majoria el 22 de febrer de 1932.

De les tres orientacions que poden prendre els partits segons W. B. Munro—el primer professor nord-americà, prestigiós municipalista—, és a dir: propugnar el que és popular, però no practicable; el que és practicable, però no popular, o el que és popular i practicable, un gran partit pot permetre's el luxe d'atendre's a la tercera, i defensar de vegades la segona, i els petits partits a la cacera de vots queden irremissiblement obligats a la primera. Amb un percentatge relativament escàs d'electors, es pot aconseguir participació en el Parlament. POT TENIR, DONCS, EL SISTEMA PROPORCIONAL L'EFFECTE D'UN CONVIT PERMANENT A TEMPTATIVES DE PREVALENCIA DE PRETENSIONS PARTICULARS, DESCURANT L'INTERES GENERAL, UNIC AL QUAL L'ESTAT HA D'ATENDRE.

Aquests interessants fragments del professor Llorens són prou eloqüents. Hi ha una realitat evident, a prendre en consideració. A Alemanya, a Austria, a Suïssa, el sistema proporcional estricta ha estat un fracàs i quan hi han estat a temps ja han reculat.

L'ESTATUT AL PARLAMENT

EL SENYOR AZAÑA FIXARA LA POSICIO DEL GOVERN EN LA SESSIO DE DEMA

AVUI PARLARA EL DIPUTAT D'ESQUERRA REPUBLICANA SENYOR UMBERT TORRES

ELS PROPIS CATALANS FACILITEN ARMES ALS CONTRARIS DE L'ESTATUT

Madrid, 25. — En "Ahora" es diu que reben moltes de lletres i telegrams protestant del propòsit d'eliminar les dones en les pròximes eleccions per a constituir el Parlament català.

Afegeix el periòdic que aquesta mesura no és justa ni pot donar-se cap valor a l'explicació de no poder-se formar el cens femení per a aquestes eleccions.

Considera el periòdic que, un cop concedit el vot a les dones, no hi ha el perquè no deixar-les exercir aquest dret, i creu que no hi ha el perquè tèmber les conseqüències d'aquest vot.

L'ACTITUD DEL GOVERN. — MAURA NO POT OPINAR SI NO SAP ABANS QUE PENSA EL SENYOR AZAÑA

Madrid, 25. — Demà es celebrarà un Consell extraordinari exclusivament perquè cada ministre fixi la seva posició amb relació a l'Estatut de Catalunya. El senyor Azaña exposarà el seu criteri als ministres, pronunciant-se de tal forma, que no hi ha dubte que obtindrà l'acord de tot el Gabinet a fi que la majoria es presenti unida en les votacions de l'Estatut. Segons

sembla, el criteri del senyor Azaña és el de concedir a Catalunya, no tot el que els diputats catalans solliciten, ni tampoc com molts dels oradors que han intervingut en el debat desitjarien.

UN AMIC DE CATALUNYA

De Manuel Azaña depenen, actualment, la futura estructuració de la República, i, per tant, els destins de Catalunya. Ell fixarà, avui o demà, la posició del Govern en relació amb l'Estatut de Catalunya. ¿Mantindrà des del seu alt lloc d'ara els liberalíssims punts de vista que exposà durant la Dictadura en ocasió de la visita dels intel·lectuals castellans a Barcelona? Els catalans d'esquerra no ho podem dubtar.

UN HOSTE DE LA REPUBLICA

Muley Hassan, el jove califa

Fa uns dies que es troba a Madrid el príncep Muley Hassan Beni-el-Mehedi-Ben-Ismaïl, califa de la zona marroquina posada sota el protectorat espanyol.

El viatge té una certa importància, una vegada s'ha dit que és la primera vegada que el jove califa abandona Tetuan, la seva residència. La visita de Muley Hassan a la Península significa, si més no, que el seu país viu, en els moments actuals, sota el signe de la pau, i que el vent

de les batalles fa temps que no bufa al nord d'Àfrica.

No podem restar indiferents a aquests fets. El Marroc fou l'actualitat permanent en el règim monàrquic. Fou el vestit sagnant d'una dinastia que darrerament se li convertí en mortalla. La revolució republicana cercà i trobà en els camps africans arguments a dojo per la seva justificació. Els somnis imperialistes d'un rei, la ineptia d'alguns militars i la corrupció de molts polítics, florien i s'alimentaven en els erms del protectorat espanyol.

Ara el Marroc ha passat al segon pla de la vida peninsular. Aquests dies li ha donat nova llum el viatge d'aquest príncep jove, que des de fa set anys exerceix el califat.

Fou el Tractat franco-espanyol de 1912 el que convingué el règim de califat, el qual deixava sota l'autoritat civil i religiosa del Soldà les regions compreses en allò que havia d'ésser la zona de protectorat espanyol.

Aquestes regions havien d'ésser administrades pel Califa que elegís el Soldà, entre dos candidats presentats pel Govern d'Espanya i amb la intervenció d'un alt comissari espanyol.

Aquesta forma de Govern no era pas nova, car era la còpia d'una institució vigent en la zona francesa, en la qual existien tres delegats directes del Soldà en les ciutats de Fec, Marraquès i Tiznit.

El primer Califa, designat segons les subjeccions apuntades, fou Muley-el-Mehedi, nét del Soldà Muley Ismaïl i fill de Muley Mohamed, governador del nord de l'Imperi.

Muley-el-Mehedi moria a Tetuan en els inicis de l'any 25. El succeïa el seu fill, Muley Hassan, l'hoste aquests dies de la República.

Muley Hassan és cosí del Soldà de Fec i nebot de Muley Haffid, d'aquell Muley Haffid que anys enrera fou per uns dies la màxima i més popular atracció barcelonina.

MULEY HASSAN

Califa de la zona africana posada sota el protectorat espanyol.

I és que, com confessa Preuss, ministre de l'Interior a Alemanya quan la implantació del sistema proporcional, aquesta fou un salt en les tenebres. Que aquests exemples ens serveixin de lliçó en el moment de construir Catalunya lliure!

I tingui's en compte—per avui no volem comentar aquests textos—que el sistema proporcional ha fracassat a Alemanya, a Austria i a Suïssa, països d'una cultura enormement superior a la del nostre país. Imagineu que no passaria a Espanya, i a Catalunya!

Com dèiem, l'essencial del discurs del President del Consell es que exposarà una fórmula que comptarà amb els vots necessaris per a ésser aprovada pel Parlament. S'assegura que algunes qüestions quedaran a lliure discussió de la Cambra, però en tot el restant, es comptarà amb el vot dels parlamentaris que formen la majoria.

Per altra part, hi ha elements que assegurin que el senyor Azaña ha arribat a un acord amb la minoria socialista.

Segons aquest acord, la minoria socialista estaria disposada a votar la fórmula que el senyor Azaña ha d'oferir en el seu discurs, sempre que la legislació social quedi com a privativa del poder central.

Aquest darrer rumor ha causat malestar en alguns sectors de la Cambra i els senyors Maura i Melquiades Alvarez visitaren el president de la Cambra per a fer-li present llur propòsit d'intervenir en el debat de totalitat després del discurs del senyor Azaña.

El senyor Maura entén que no és possible fixar un criteri pels distints sectors polítics sense que abans sigui conegut el del Govern. Creu que el règim parlamentari exigeix que el Govern parli per tal que la Cambra sàpiga a què s'ha d'atendre, molt més quan, com ara succeeix, els grups parlamentaris romanen callats per considerar-se representats pel senyor Azaña.

ELS ORADORS DE TORN

Madrid, 25. — Per a la sessió de demà tenen demanada la paraula els senyors Pi i Arsuaga, Jaén, Humbert Torres, Carrasco Formiguera i Martínez de Velasco.

Per a la sessió de divendres tenen demanada la paraula els senyors Rojo Villanova, el president del Consell, que es creu que parlarà demà, i els senyors Maura, Ortega i Gasset, Sánchez Román, Melquiades Alvarez i possiblement el senyor Alba.

També és possible que hi intervingui el senyor Lerroux, perquè diversos dels oradors que tenen demanada la paraula segurament l'al·ludiran en tal forma, que el cap radical no tindrà més remei que intervenir.

AVUI INTERVINDRA EL CAP DE LA MINORIA AGRARIA

Madrid, 26. — Aquest matí i en una de les seccions del Congrés, es reuní la minoria agrària, presidida pel senyor Martínez de Velasco, per tal de tractar de l'Estatut i de la Reforma agrària. D'aquest darrer projecte examinaren els reunits les bases vuitena i novena, i redactant algunes esmenes.

(Segueix a la pàgina 9)

HAN ESTAT SUSPESOS ELS ACTES POLITICS ANUNCIATS PER AL DIA 29

A darrera hora ens comuniquen que el governador civil ha suspès tots els actes polítics que havien de tenir lloc diumenge vinent, dia 29: mitings, conferències públiques, actes de propaganda.

Aquesta mesura governativa sembla que probablement s'estendrà als actes anunciats per al dia 28, i obeix al fet d'ésser, el dia 29, el fixat per la campanya d'agitació anunciada ja fa dies des de l'òrgan de la C. N. E.